Ludassy Mária

NOSZA HÁT!

PÁRATLAN OLDAL - LVI. évfolyam, 14. szám, 2012. április 6.

Lázár János a magyar tudományos élet megtisztulását követelte a Schmitt Pál lemondását követő parlamenti vitában. Bár 22 év után ezt némileg nemtelen utólövésnek érzem, mégis üdvözlöm a javaslatát. Két alkalommal szembesülhettem azzal, hogy szűkebb szakmámban, a filozófiában – kik szerezhettek fokozatot és feltehetően milyen minőségű dolgozatokkal. 1972-ben kandidátusi védésemre meg kellett (volna) hívni az összes kandidátust: a címlistán szereplők többsége sohasem hallott név volt, munkahelyük valamilyen pártbizottság vagy tanács. Remélhetőleg ezek többsége már jól (vagy kevésbé jól) megérdemelt nyugdíját élvezi, amelyet én, hálából, hogy 1989 tüntetései során nem lövettek közénk, meghagynék nekik. Azt, hogy a TF mire adott doktori fokozatot, legfeljebb Schmitt Pál elbeszéléséből ismerhetem, s elhiszem neki, hogy „ez volt abban a korban a gyakorlat”, azaz hogy olimpiai bajnokok és sportdiplomaták disszertációját egy hónap leforgása alatt lehetett megírni és megvédeni. Mivel 1968 és 1988 között nem taníthattam az ELTE-n, az ottani gyakorlatot nem nagyon ismerhettem, legfeljebb feltételezem, hogy más szakmai kvalitást képviselt, aki Platón *Az állam* című munkájáról írt egyetemi doktori disszertációt, mint aki Lenin *Állam és forradalom* című opusáról. Az 1990 utáni dolgozatok – legalábbis témájukat illetően – „rendes” európai írások voltak, igaz, én szakmai kompetenciámnak megfelelően eleve csak filozófiatörténeti disszertációk bírálatában vettem részt.

Lázár János „felülvizsgálati” elképzeléséhez hasonlóval kísérletezett Kosáry Domokos elnökké választása után, és az akadémiai doktori disszertációkkal kapcsolatban rövid ideig én is tagja voltam egy bizottságnak. A korfa itt is megnyugtatónak bizonyult: a 70-es, de még inkább a 80-as évektől kezdve csökkent a nyilvánvalóan politikai okokból adományozott titulusok száma (ezen értekezéseket zárt ülésen „védték meg”: attól tartok, a Fidesz éppúgy meglepődne az érintettek névsorát illetően, mint a III/III-as akták esetében). A háború után született kandidátusok/nagydoktorok túlnyomó többsége Arisztotelészről vagy Wittgensteinről, Gassendiról vagy a Port Royalról, Hegelről vagy Heideggerről, Diderot-ról vagy Dilthey-ről, Kantról vagy Kuhnról írta disszertációját, tisztes bibliográfia feldolgozásával.

Nem tudom, kiket vett célba a frakcióvezető úr – a Schmitt Pál elleni támadások kezdeményezőire utalt –, de az egyetemi autonómiáért síkra szálló pályatársaim nevében csak azt mondhatom, amit Bárczi Benő titkos arája: „nosza hát!”